

Tale til samråd A-D vedr. B 34 – fjernelse af gensidig forsørgerpligt for alle (borgerforslag)

B 34

Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af gensidig forsørgerpligt for alle (borgerforslag).

Af Peter Skaarup (DF), Sofie Carsten Nielsen (RV), Karsten Hønge (SF), Pernille Skipper (EL), Mai Mercado (KF), Rasmus Nordqvist (ALT), Pernille Vermund (NB), Ole Birk Olesen (LA) og Aaja Chemnitz Larsen (LA)

Samrådsspørgsmål A

I flere svar til Folketinget og taler i folketingsalen giver finansministeren og beskæftigelsesministeren udtryk for, at Borgerforslag B34 om afskaffelse af den gensidige forsørgerpligt skal tolkes som om, det handler om at hæve ydelser for samlevende til samme niveau som enlige. Hvor i borgerforslaget finder henholdsvis finansministeren og beskæftigelsesministeren grundlag for at tolke borgerforslaget således?

Samrådsspørgsmål B

Har finansministeren eller beskæftigelsesministeren eller deres ministerier været i kontakt med borgerne bag borgerforslaget eller aktivister, der arbejder for at få det gennemført, for at få tolkning afklaret, hvis der har været tvivl om borgerforslagets indhold?

Samrådsspørgsmål C

Finansministeriet havde inden 1. behandlingen af borgerforslaget 5. december modtaget flere spørgsmål om emnet. Alligevel lykkedes det kun at besvare ét spørgsmål, nemlig BEU alm. del spørgsmål 48, der netop fokuserer på denne fejltolkning af borgerforslaget. Svaret blev rundsendt i udvalget dagen inden 1. behandlingen og indeholdt tallet 12,3 mia. kr., som derfor selvfølgelig dannede grundlag for hele debatten dagen efter – Ikke mindst fordi beskæftigelsesministeren i sin tale fremhævede det som prisen for at gennemføre borgerforslaget. Hvorfor var det ikke muligt for finansministeren at besvare BEU alm. del spørgsmål 46 af 5. november 2019 fra Lars Boje (NB) inden 1. behandlingen, og hvorfor nævner finansministeren i svaret 20. december (dagen inden juleferien) de 12,3 mia. kr., selvom dette tal intet har med det stillede spørgsmål at gøre.

Samrådsspørgsmål D

Beskæftigelsesministeren siger i sin tale 5. december til 1. behandlingen af borgerforslaget, at “det ikke helt klart, hvordan man skal opfatte rækkevidden af borgerforslaget.” Alligevel har beskæftigelsesministeren udelukkende forholdt sig til den absolut dyreste tolkning af borgerforslaget, som stillerne bag forslaget ikke kan genkende. Hvis ministeren var i tvivl, hvorfor så ikke præsentere Folketinget

for flere mulige modeller i stedet for at afspore debatten med den absolut dyreste model?

Samrådsspørgsmål er stillet på anmodning fra Torsten Gejl (ALT).

Beskæftigelsesministeren indleder og besvarer spørgsmål A, B og D. Finansministeren besvarer herefter spørgsmål C

Beskæftigelsesministerens besvarelse af spørgsmål A, B og D

[Indledning]

Tak for ordet, formand. Og tak for indkaldelsen til samrådet.

Jeg vil gerne indlede med at takke Torsten Gejl for at have stillet de her samrådsspørgsmål.

Først vil jeg gerne anerkende spørgerens engagement i behandlingen af B 34 om afskaffelse af gensidig forsørgerpligt for alle, som udspringer af et borgerforslag.

Der er ingen tvivl om, at det er en forudsætning for at indfri intentionerne med borgerforslagsinitiativet, at vi i fællesskab forholder os til dette spørgsmål, som optager mange danskere.

Netop Folketingsbehandlingen af forslaget er omdrejningspunktet for de samrådsspørgsmål, som finansministeren og jeg i dag skal drøfte med spørgeren og udvalget her.

Spørgsmålene bærer præg af, at spørgeren ikke mener, at finansministeren og jeg har håndteret behandlingen af forslaget korrekt og rettidigt.

Jeg vil lægge ud med at besvare spørgsmål A, B og D. Finansministeren vil herefter besvare spørgsmål C.

[Samrådsspørgsmål A]

I forhold til spørgsmål A så går det ud på, hvor i beslutningsforslaget jeg finder grundlag for at tolke, at beslutningsforslaget handler om at hæve ydelserne til samlevende til samme niveau som enlige.

Jeg vil først og fremmest gerne understrege, at jeg ikke mener, at jeg har anlagt én bestemt tolkning af hverken borgerforslaget eller beslutningsforslaget.

Tværtimod vil jeg gerne slå fast, at både finansministeren og jeg har svaret på de forskellige dele af beslutningsforslaget, vi er blevet spurgt til af udvalget.

Når jeg lagde vægt på, at forslaget har til formål at ensrette ydelserne i pensions- og kontanthjælpssystemet, hænger det jo blandt andet sammen med titlen og indledningen på beslutningsforslaget.

Fx fremgår det, at beslutningsforslaget sigter på en – og jeg citerer: ”Total afskaffelse af den gensidige forsørgerpligt for førtidspensionister og folkepensionister og andre, det berører”.

Herefter fremgår det, at det er *alle* regler om gensidig forsørgerpligt, der skal fjernes, sådan at man kan leve et liv sammen med en kæreste eller ægtefælle, uden at man delvist eller helt mister sin indtægt. Hvis man tager formuleringerne for pålydende bliver det for mig oplagt at konkludere, at forslaget sigter på at afskaffe alle regler, som kan betyde, at man får en lavere ydelse, hvis man lever sammen med en ægtefælle eller samlever.

Endelig nævnes det, at der er ca. 730.000 folke- og førtidspensionister, der lever under disse uretfærdige vilkår. De 730.000 er det samlede antal pensionister, der er gift eller samlevende i pensionssystemet. Men i virkeligheden er det langt færre som oplever at deres pension nedsættes på grund af ægtefællens/samleverens indkomst – og et væsentligt antal pensionister har endda en fordel af den fælles indtægtsregulering, fordi de kan udnytte partnerens uudnyttede indkomstfradrag.

Jeg synes derfor, det er ret naturligt, at jeg under Folketingsbehandlingen af beslutningsforslaget forholdt mig til, hvad de økonomiske konsekvenser ville være, hvis man afskaffede alle regler, der betyder, at gifte og samlevende pensionister får mindre end enlige – herunder en lavere sats.

Generelt må jeg også sige, sådan som jeg understregede det til førstebehandlingen, at forslaget kun løst beskriver, hvad det præcist er, man ønsker at afskaffe, og hvad der præcist vil skulle til for at indfri intentionerne.

I behandlingen af forslaget og i besvarelserne af udvalgs-spørgsmålene har det da også fremgået tydeligt, at der vil være forskellige økonomiske virkninger afhængig af, hvilke ændringer vi taler om.

Så min tilgang til behandlingen af forslaget, handler ikke om at anlægge én bestemt tolkning eller kun at se på noget og ignorere noget andet i forslaget. Derimod handler det om at belyse konsekvenserne ved forskellige tiltag, som kunne være en konsekvens af forslaget.

Efter 1. behandlingen bliver det i udvalgsspørgsmål 6 så præciseret og afgrænset, at formålet med forslaget er at fjerne indtægtsreguleringen på grundlag af en samlelever eller ægtefælles indkomst – og ikke ensarte ydelsesniveauet. Det skete på grundlag af en henvendelse af 10. december fra borgerforslagsgruppen *Total Afskaffelse Af Gensidig Forsørgerpligt*.

I min besvarelse anerkender jeg, at rækkevidden og konsekvenserne af denne ændring er væsentligt mindre.

Jeg vil dog gerne understrege, at beslutningsforslaget fortsat stiller nogle grundlæggende spørgsmål til den måde, vi har indrettet vores samfund på. Principper, som helt grundlæggende handler om at sikre, at de ydelser, vi udbetaler til borgerne, udmåles efter behov.

Det vil jeg gerne holde fast i.

[Samrådsspørgsmål B]

Nu nævnte jeg borgergruppen bag forslaget, hvilket leder mig til samrådsspørgsmål B, hvor der spørges, om jeg eller finansministeren eller vores ministerier har været i kontakt med gruppen for at få afklaret vores tolkning.

Når jeg som minister får stillet et beslutningsforslag, er det beslutningsforslagets indhold, jeg lægger til grund – det vil sige den beskrivelse af formål og indhold, som ledsager beslutningsforslaget.

Ud fra samrådets tema må jeg konstatere, at spørgeren ikke mener, at det er lykkedes finansministeren og mig at forstå beslutningsforslaget korrekt.

Her vil jeg så minde om, at det jo ikke er regeringen, der har fremsat beslutningsforslaget eller haft nogen indflydelse på, hvordan beslutningsforslaget er formuleret.

Til gengæld er jeg glad for, at spørgeren sammen med udvalget i den efterfølgende udvalgsbehandling har stillet en række opfølgende spørgsmål, hvor vi har haft lejlighed til at komme med præciserende svar.

Når det er sagt. Så kan jeg bekræfte, at jeg har været i dialog med borgergruppen.

Tilbage i november modtog jeg en henvendelse fra borgergruppen, som jeg har besvaret.

Og tidligere på ugen inden dagens samråd havde jeg besøg på mit kontor af borgergruppen til en snak om deres forslag, tanker om omfang og tidshorisont. Det har naturligvis givet mig et større indblik i borgergruppens konkrete tanker.

Som jeg også sagde under 1. behandlingen, forstår jeg intentionerne med forslaget, men det ændrer ikke ved, at en ophævelse af gensidig forsørgelsespligt rækker ved nogle helt principielle ting i vores velfærdssamfund – og uanset hvilken vej man måtte vælge at gå vil kræve hårde økonomiske prioriteringer.

[Samrådsspørgsmål D]

Det leder mig til det sidste af samrådsspørgsmålene, nemlig spørgsmål D.

Spørgeren giver udtryk for, at jeg under 1. behandlingen valgte at afspore debatten med den absolut dyreste model. Jeg vil henvise til min tidligere besvarelse af samrådsspørgsmål A, hvor jeg har forklaret baggrunden for mit indlæg under Folketingsbehandlingen.

Så jeg har bestemt ikke haft til hensigt at afspore debatten, og så vil jeg i øvrigt henvise til besvarelsen af de mange spørgsmål, der er stillet efterfølgende, hvor der er foretaget beregninger på de helt konkrete forudsætninger, som indgår i spørgsmålene.

[Afrunding]

Inden jeg giver ordet til finansministeren for besvarelse af samrådsspørgsmål C, vil jeg genopfriske for spørgeren, hvad jeg brugte det meste af min tale til 1. behandlingen på at forklare.

Nemlig hvorfor vores ydelsessystem er indrettet, som det er, og hvorfor jeg mener, at det fortsat bør være sådan.

Det handler om at målrette ydelserne til dem, der har mindst. Og dermed sikre, at velfærdssamfundet og de skattefinansierede ydelser kommer dem til størst gavn, der har mest brug for det.

Lige så snart vi skal ind og skrue på satser, fradragbeløb og regler for afhængighed mellem samlevere og ægtefæller, koster det penge.

Vi skal også huske, at skattesystemet er indrettet efter principper om gensidig forsørgelsespligt i dag. Fx kan ægtefæller benytte hinandens personfradrag.

Så det kræver altså hårde prioriteringer og omfattende justeringer af vores system, og at noget andet skæres fra.

Det er ikke der, regeringen er.

Tak for ordet.